„ОПЕРАЦИЈА 2006”: ШТА ЋЕ СЕ ДОГОДИТИ АКО ЗАИСТА НАРЕДНЕ ЗИМЕ БУДЕ ЈЕДНОСТРАНО ПРОГЛАШЕНА СЕЦЕСИЈА КОСМЕТА

Снага српског непристајања

Испаљивање тајних сценарија је јед-на од уоби-ча-је-них тех-ни-ка за од-и-гра-ва-ње ма-лих и ве-ли-ких про-па-ганд-но-пси-хо-ло-шких ига-ра, за опи-па-ва-ње пул-са, при-пре-ма-ње те-ре-на, „на-ви-ка-ва-ње на ло-ше ве-сти”. Сценарији налажу опрез и анализу, али им се не сме приступати малодушно и фаталистички

Пише: Урош Бошковић

Го-ди-на-ма све око нас вр-ви од „суд-бин-ских сце-на-ри-ја”, ко-ји ће, већ иза пр-вог ћо-шка на-ше исто-ри-је, до-не-ти шо-кант-не рас-пле-те. Ис-тре-ни-ра-ни смо, после много стресова, да им не при-да-је-мо зна-чај ве-ћи не-го што би тре-ба-ло. Мно-ги су на-у-чи-ли и да је то јед-на од уоби-ча-је-них тех-ни-ка за од-и-гра-ва-ње ма-лих и ве-ли-ких про-па-ганд-но-пси-хо-ло-шких ига-ра, за опи-па-ва-ње пул-са, при-пре-ма-ње те-ре-на, „на-ви-ка-ва-ње на ло-ше ве-сти”. По-сто-ји, ме-ђу-тим, опа-сност да нам јед-ном, та-ко, про-мак-не ствар-ни сце-на-рио зби-ва-ња, те да не пре-по-зна-мо на вре-ме шта се за-пра-во до-га-ђа и од-го-во-ри-мо сму-ше-но, спо-ро, не-де-ло-твор-но.

Је-дан сце-на-рио од пре ме-сец-два кру-жи у бе-о-град-ским „до-бро оба-ве-што-ним кру-го-ви-ма”, на-ро-чи-то оним ко-ји сло-ве као про-за-пад-но ори-јен-ти-са-ни, тач-ни-је про-а-ме-рич-ки. Пре-ма том сце-на-ри-ју, шип-тар-ски ло-би-сти у аме-рич-кој ад-ми-ни-стра-ци-ји ус-пе-ли су да ис-по-слу-ју „пре-ћут-но одо-бре-ње за про-гла-ше-ње от-це-пље-ња Ко-со-ва од Ср-би-је”. У истом па-ке-ту, и у крат-ком вре-мен-ском ра-спо-ну, „мо-же се оче-ки-ва-ти одва-ја-ње Цр-не Го-ре”. Ср-би-ја би до-тле тре-ба-ло да бу-де до-вољ-но рас-то-че-на, све ин-сти-ту-ци-је на са-мој гра-ни-ци функ-ци-о-ни-са-ња, вој-но-без-бед-но-сне струк-ту-ре „у фа-тал-ном рас-ко-ра-ку, ухваћене на кривој нози”. Сврше-ни чин.

Вре-ме: фе-бру-ар 2006.

ТЕАТАР НЕРВОЗНИХ МАРИОНЕТА

Овај сце-на-рио, за раз-ли-ку од ни-за ра-ни-јих, унео је при-мет-ну нер-во-зу у спо-ме-ну-тим про-а-ме-рич-ким кру-го-ви-ма у Бе-о-гра-ду, ка-ко у јав-ним, та-ко и у оним дру-гим струк-ту-ра-ма мо-ћи. Нер-во-за ви-дљи-во пре-ра-ста у не-ла-го-ду, повремено чак па-ни-ку. Ло-гич-но. Уко-ли-ко не-ко спо-ља ак-ти-ви-ра та-кав сце-на-рио, ни-ко нор-ма-лан не би во-лео да бу-де у ко-жи про-а-ме-рич-ких гла-сно-го-вор-ни-ка у Ср-би-ји. Ка-ко се они при-пре-ма-ју за та-кву мо-гућ-ност, бар онај њи-хов део ко-ји ни-је „стра-те-шки опре-де-љен да по-бег-не на вре-ме”?

Пре-ма са-зна-њи-ма „НА-ЦИ-ЈЕ”, раз-ра-ђу-ју се два мо-гу-ћа то-ка зби-ва-ња, или је-дан ток у две фа-зе. У пр-вих 168 са-ти на-кон об-ја-вљи-ва-ња јед-но-стра-ног от-це-пље-ња Ко-со-ва и аме-рич-ке јав-не или пре-ћут-не по-др-шке, оче-ку-је се еска-ла-ци-ја „не-кон-тро-ли-са-ног гне-ва на-ро-да, са еле-мен-ти-ма отво-ре-ног улич-ног на-си-ља, чак ре-во-лу-ци-је”. Сна-ге без-бед-но-сти не би мо-гле да об-у-зда-ју екс-пло-зи-ју огор-че-ња та-квих раз-ме-ра и „пси-хо-ло-ги-ју на-ми-ри-ва-ња ра-чу-на”, а „мо-жда не би

ни хте-ле”. Мо-жда би чак пред-во-ди-ле та-кав та-лас, бу-ду-ћи да је реч о „тра-ди-ци-о-нал-но па-три-от-ски ори-јен-ти-са-ним љу-ди-ма и гру-па-ци-ја-ма”. Шта он-да чи-ни-ти? пи-та-ју се у ре-че-ним кру-го-ви-ма. Озбиљ-но се раз-ма-тра оп-ци-ја да они са-ми иза-зо-ву ма-ње еска-ла-ци-је на-си-ља, те да их по-том ка-на-ли-шу ка „мар-ги-нал-ним по-ља-ма си-сте-ма” и омо-гу-ће се-би функ-ци-о-ни-са-ње, од-ступ-ни-цу, па и бег.

Под прет-по-став-ком да по-сле овог та-ла-са још оста-не не-ки ка-мен на ка-ме-ну, ана-ли-ти-ча-ри про-а-ме-рич-ке мре-же у Бе-о-гра-ду пред-ви-ђа-ју „пли-му оп-ште апа-ти-је на-ро-да”. Апа-ти-је чи-је би раз-ме-ре во-ди-ле у пот-пу-но не-у-че-ство-ва-ње у дру-штве-ном и по-ли-тич-ком жи-во-ту, што би мо-гло да бло-ки-ра чак и глу-мље-но функ-ци-о-ни-са-ње по-ли-тич-ког си-сте-ма. Раз-ма-тра-ју се ме-ре мо-ди-фи-ко-ва-ња по-ли-тич-ког си-сте-ма ка го-то-во пот-пу-ном ис-кљу-чи-ва-њу не-по-сред-не де-мо-кра-ти-је (од-су-ство сва-ког цен-зу-са из-ла-зно-сти на из-бо-ри-ма, до-но-ше-ње од-лу-ка ис-кљу-чи-во у скуп-шти-на-ма и оса-мо-ста-ље-ним цен-три-ма мо-ћи, итд.).

Сва ова раз-и-гра-ва-ња по-чет-ног сце-на-ри-ја, са-зна-је-мо, ни-су до-не-ла сми-ре-ње не-го још ве-ћу нер-во-зу оних ко-ји су го-ди-на-ма обе-ћа-ва-ли на-ро-ду да њи-хов до-ла-зак на власт зна-чи пре-ста-нак ова-квог трет-ма-на Ср-би-је у „ме-ђу-на-род-ној за-јед-ни-ци”.

СКУПОЦЕНИ „БЕЗНАЧАЈНИ ПОТПИС”

Да ли је ова-кав сце-на-рио мо-гућ?

У прин-ци-пу, да, али му се нипошто не сме приступати малодушно и фаталистички. Мо-гућ је већ го-ди-на-ма, већ го-ди-на-ма по-сто-је „тех-нич-ки” усло-ви за то, али се ипак не до-га-ђа. По-сто-је раз-ло-зи због ко-јих и у Ва-шинг-то-ну и у Бри-се-лу ко-че

та-кав ток и др-же за-у-зда-ним шип-тар-ски врх на Ко-сме-ту. До-бро-на-мер-ни са-го-вор-ни-ци „НА-ЦИ-ЈЕ” у ди-пло-мат-ском ко-ру у Бе-о-гра-ду, ко-ји (раз-у-ме се) оста-ју не-и-ме-но-ва-ни, ка-жу да су и у САД и у ЕУ све-сни да би то би-ло, ма чиме правдано, пот-пу-но не-ле-гал-но и не-ле-ги-тим-но. Прав-но на-си-ље с да-ле-ко-се-жним по-сле-ди-ца-ма: „Ко-смет мо-же би-ти отет, Ср-би-ја у овом тре-нут-ку не-ма мо-гућ-но-сти да то вој-но спре-чи, али то ће се заиста до-го-ди-ти са-мо ако се обез-бе-ди фор-ма при-вид-не ле-гал-но-сти, срп-ског при-стан-ка, неког ‚но-вог Дej-то-на’.”

Дру-гим ре-чи-ма, про-шип-тар-ским кру-го-ви-ма у вр-хо-ви-ма свет-ске по-ли-ти-ке је нео-п-хо-дан онај на-из-глед бе-зна-чај-ни срп-ски пот-пис, иоле ре-ле-ван-тан, ко-јим би се не-пра-во пре-тво-ри-ло у пра-во, на-си-ље до-би-ло обра-зи-ну ле-гал-но-сти. Све док не-ма тог пот-пи-са ствар „не мо-же да лег-не на ду-жи рок”. Ре-ле-вант-ност срп-ског пот-пи-сни-ка је, при том, ве-о-ма ва-жна. Испробавање са Го-ра-ном Сви-ла-но-ви-ћем, чи-ја је фи-гу-ра оја-ча-на до-дат-ком „бив-ши ми-ни-стар ино-стра-них по-сло-ва”, до-жи-вело је фи-ја-ско и же-сто-ку јав-ну осу-ду у Ср-би-ји.

То исто-вре-ме-но ука-зу-је и на нај-моћ-ни-је сред-ство ко-је срп-ски по-ли-тич-ки врх мо-же да има у сво-јим ру-ка-ма. Кон-сен-зус свих озбиљ-них по-ли-тич-ких фак-то-ра да се ни-шта слич-но не пот-пи-ше, чак и не-ка вр-ста фор-мал-ног за-кли-ња-ња! Пре-ма ин-фор-ма--ци-ја-ма ко-ји-ма рас-по-ла-же-мо, не-ко-ли-ко та-квих са-ста-на-ка ли-де-ра нај-ја-чих по-ли-тич-ких стра-на-ка је већ одр-жа-но. То-ми-слав Ни-ко-лић и Во-ји-слав Ко-шту-ни-ца су се сло-жи-ли у свим бит-ним еле-мен-ти-ма. Ни-ко-лић тврди да се Ко-шту-ни-ца за-клео да ни-ка-да, ни под ка-квим окол-но-сти-ма, не-ће пот-пи-са-ти до-ку-мент ко-јим се при-зна-је „услов-на, без-у-слов-на, огра-ни-че-на или нео-гра-ни-че-на, би-ло ка-ква не-за-ви-сност Ко-сме-та”. „И ја му ве-ру-јем”, ка-же Ни-ко-лић.

КО ЈЕ НАЈСЛАБИЈА КАРИКА

И ли-де-ру ра-ди-ка-ла и премијеру, ме-ђу-тим, „ри-зич-ним се чи-ни Бо-рис Та-дић”. Из-гле-да да на тим са-стан-ци-ма ни-је уве-рио сво-је са-го-вор-ни-ке у сво-ју ап-со-лут-ну од-луч-ност да се при-дру-жи та-квом срп-ском пак-ту и да се отво-ре-но оба-ве-же на ње-го-во по-што-ва-ње. У по-ку-ша-ју да до-би-је-мо по-твр-ду или де-ман-тиј из не-по-сред-ног окру-же-ња Бо-ри-са Та-ди-ћа, или од ње-га лич-но, сти-гли смо са-мо до не-ги-ра-ња да је та-квих са-ста-на-ка уоп-ште би-ло и до де-ци-ди-ра-ног од-ба-ци-ва-ња „ма ка-кве мо-гућ-но-сти да ће Та-дић из-да-ти”. „Ра-ди се ра-ди-кал-ској про-па-ган-ди!” твр-де у ДС.

Иде-ја о ова-квом до-го-во-ру, из-ван днев-них по-ли-тич-ких игра-ри-ја, не-сум-њи-во је ва-жна и до-бра. Чврст срп-ски став мо-же мно-го то-га да заустави, про-ме-ни и пре-о-кре-не. На то ука-зу-је и не-дав-ни ин-ди-ка-тив-ни са-ста-нак амбасадора из земаља чланица Кон-такт гру-пе са Ко-шту-ни-цом у Бе-о-гра-ду. Бри-тан-ски ам-ба-са-дор је за-ко-вао „не-за-ви-сност Ко-со-ва као не-ми-нов-ност и при-зна-ва-ње фак-тич-ког ста-ња”, али су се то-ме нео-бич-но од-луч-но ус-про-ти-ви-ли ам-ба-са-до-ри Не-мач-ке (!) и Ру-си-је. Аме-рич-ки ам-ба-са-дор, та-ко-ђе при-су-тан на том са-стан-ку, ћу-тао је и ни-је се из-ја-снио. Да ли то го-во-ри о не-чем ду-бљем?

Наравно. Али пре свега и изнад свега, ово само потврђује исправност српског опредељења да се о дрешењу косметског чвора одлучује искључиво у оквиру Савета безбедности УН, чија Резолуција 1244, уосталом, и гарантује останак јужне покрајине у саставу Србије. Препуштање те ствари ма коме другом, ма каквим бочним групама, центрима, координаторима, представља странпутицу за српску страну. Степен јавности у Савету безбедности је већи у односу на остале понуђене опције, а остаје и могућност вета од стране неких земаља.

У сваком случају, неопходно је даље јачати минимум унутарсрпског консензуса и темељно се спремити за делотворне одговоре у свим варијантама. <

(Јун 2005)